

# Nyelvi játékok a magyar nyelv napjára

4.

Csütörtök, 2015. november 12.



## Csütörtöki csalamádé

Hogy miért csalamádé? Mert a mai feladatsorba igyekeztünk beiktatni minél több fajta rejtvényt.

### I. feladat

#### Betűrejtvény

Betűrejtvényeknek általában az olyan ábrákat nevezzük, amelyekben bizonyos betűk, betűcsoportok, esetleg még számok, különféle jelek, szavak, szórészek láthatók, s ezeknek sajátos, a betűk, jelek stb. formájából, elhelyezéséből kikövetkeztethető, fortélyos összeolvasása adja ki a megfejtést.

Pl. 

szter
-------

 = *miniszter*

1. 

CS
D

      2. 

k H <sub>2</sub> O
--------------------

      3. 

+ 60 ézi
----------

      4. 

öl öl	ol ol
öl	ol ol
öl öl	ol ol

### II. feladat

#### Ellentét – egy betűnyi változtatással

A változtatás itt nemcsak más betűvel való kicserélést, hanem elhagyást vagy hozzátevést is jelenthet. A lényeg az, hogy a szó, amelyre rá kell találni, csupán egyetlen betű erejéig térjen el a megadottól, s jelentése tekintetében mégis ellentéte legyen annak.

Pl. *avul* > *javul*

1. fosztogat >
2. fűtés >
3. igazság >
4. tárt >
5. vereség >

### III. feladat

#### Ha akarom ezt jelenti, ha akarom, azt jelenti

A két oszlopban közölt jelentések alapján meg kell keresni a homonimákat (azonos alakú szavakat).



*Pl. nagy gödör .....verem.....bántalmazom*

1. ki tudja? ..... tejterméken
2. kismedvét ..... elereszt
3. azon a másikon ..... harcias nőszemély
4. élesztett ..... a magasban
5. ferdén lefelé irányul ..... román pénzt

## IV. feladat

### Fejezd be palindrommal!

Meg kell keresni azt a szóalakot, amely befejezi a mondatot, s amely tökéletes palindrom szó, vagyis oda-vissza ugyanaz.

*Pl. Nekem ma este még a könyvtárba is el kell ...mennem...*

1. Ékszerben jobban szeretem a karkötőt a .....
2. Pirinek szokása volt még a vonatablakból is sokáig .....
3. A vihar mindenképpen utolér, hiába menekülök .....
4. Kánikulában jólesik jégbe hűtött teát .....
5. Jó a sárgadinnye, de még jobb a .....

## V. feladat

### Verses talányok

Ezekben a verses talányokban a szinonimák is segítik az olvasókat a helyes formára való ráakadásban. Minden szükséges eligazítás benne van a versben, de azért egy példát is megadunk segítségül.

*Pl. Első tagom kicsiny számjegy,*

*Kilenc alatt találod.*

*A második, hogyha zúdul,*

*Ott lelheted halálod.*

*Utolsó tag: mindannyiunk*

*Életében hiánycikk.*

*Összefogva: munkatervből*

*Ez sohasem hiányzik.*

*Megoldás: hat + ár +idő = **határidő***

- |   |  |
|---|--|
| 1. Első tagom díj vagy taksa,<br>Sodor, özön, áradat.<br>Második tag: akad ilyen<br>Fegyelem és akarat.<br>Utolsó tag hajtás, vessző,<br>Mit a fáról levágnak.<br>Összefogva: ez a sorsa<br>Anyját vesztett leánynak. | 2. Első tagom szorít, markol,<br>Szerez, megtart, nekilát,<br>A második: kiszab, átnyújt,<br>Juttat, ellát, kibocsát.<br>Utolsó tag: régimódi,<br>Vaskalapos, sokéves.<br>Összefogva: nagyvendéglő,<br>Hol a csaplár beszédes. |
|---|--|

***Sok sikert a megfejtéshez!***

